

Din *Mehadia*, în 8/20 aug. 1869

Domnule Redactor!

Îți vei aduce aminte cum că de după un articol din *Albina* (...) bozovicieni împreună (...) companii din cercul Almăjului a fost proiectat a înființa o **școală reală** română în orașul **Bozovici**.

Spre scopul acesta, Bozovicienii au și dat petițiunea lor către măritul regiment, ca să li se dea voie, de a conchiama (convoca) o conferință, din preoții, învățătorii și aleșii comunelor cercului almăjan. Conform petițiunii acesteia, Domnul colonel Stanoilovici a și emis un ordin numai către trei companii ale Almăjului și pentru consultarea proiectului acestuia, s-a și hotărât ziua de 24 aprilie/6 mai a.c. în Bozovici, în care zi începându-se conferința sub conducerea dlui Maior Seracin și consultându-se, din cauză că unele comune din cercul Almăjului (nu vreau să zic opăcite (derutate) de un d. capitan), pentru înființarea școlii acesteia reală nu se învoieră — proiectul acesta rămase neînfăptuit și de atunci până acuma nu mai e vorba nicăierea de întreprinderea Bozovicienilor; — și Bozovicienii necunoscând proverbul, „înțeleptul, (nu vreau să zic: vicleanul), făgăduiește, nebunul trage nădejde” — se mulțumiră numai cu aceea, că d. Maior Seracin, le promise la sabia dsale, cum că dânsul, ca român, va scrie, în privința întreprinderii acesteia, Înălției Sale c.r. archiduce Albrecht, — și Dumnezeu știe mai câte alte promisiuni.

Românii din regimentul rom. banatic, până acuma avură răbdare și așteptare, în speranța că d. Maior Seracin cu căpitani români, va să lucreze în privința înființării acelei școli gimnaziale sau reale române, așa cum au lucrat pentru înființarea institutului de cadeți din Caransebeș și adică: să caute a mijloci ca regimentul să trimită un ordin către toate companiile, cum fu cel trimis pentru înființarea institutului de cadeți, ca toți dd. căpitani ai regimentului, să năzuiască a îndupleca toate comunele spre a contribui pentru înființarea unei școli gimnaziale sau reale române în ținutul regimentului, spre luminarea și înaintarea tinerimii române în literatura și în limba națiunii, însă durere că până acum nimic în privința aceasta nu s-a lucrat — și eu, dle Redactor! cred că d. Maior Seracin, cu căpitani români, nu au altă temă (de a nu lucra pentru înaintarea literaturii și a limbii națiunii române), decât ca să nu-și strice propășirea pe cariera lor, deși foarte bine le este cunoscut că pentru luminarea și cultivarea fiecărei națiuni, sunt chiar și principiile Maiestății Sale, prea înduratului nostru Împărat. Eu Te încredințez, dle Redactor! că de era d. Maior Seracin cu căpitani români, însufleții de zelul național și de nu le lipsea voința de a îndupleca comunele spre contribuirea pentru înființarea unei școli gimnaziale sau reale române, nu numai că tot regimentul se învoia spre aceasta și în 2 sau 3 ani se aduna un capital de 150.000 fl. v. a.(n.n. florini, valută aur) — ci, capitalului acestuia, după cum aud, alături de comuna Orșovei și fondul său, de 14.000 fl. v. a., din a cărui venit se salarizau profesorii (...) Orșova, care școală însă acuma s-a desființat din cauză că Orșovenii s-au săturat de sofia (sau zicând mai bine: zofia) grecească și dânsii caută limba română și doresc înființarea unui institut gimnazial sau real român.

Domnilor Căpitani români: Popescu, Cena, Dancea, Popoviciu, Pepa, Brânzei, Jivanu și Ceagaru, având în frunte pe d. Maior Seracin, carele după cum știm e cârma regimentului!!!, Românii regimentului româno-banatic Vă roagă ca pe niște români adevărați, în conformitate cu principiile Maiestății Sale, să luați exemplu de la Ilustritatea Sa Domnul Vice-Colonel din regiment, Ștefan Sasiciu, carele ca sârb de națiune, la înșepionarea școalelor germane triviale și române naționale, nu numai că impuse învățătorilor români, ca să caute cu toate puterile luminarea tinerimii române, ci și pe profesorii germani din școalele triviale în regiment îi provoca ca pe lângă propunerea învățăturilor nemțești, să propună și gramatica română și singur, d. vice-colonel Sasiciu, se declara că va începe a învăța gramatica română. Luați exemplu, dd. ofițeri români și năzuți a îndupleca comunele regimentului, spre înființarea unei școli gimnaziale sau reale române, că românii din regimentul rom. banatic sunt convinși cum că numai voința să nu Vă lipsească, puteți aceasta înfăptui; și că cariera DVoastra, prin înființarea unei școli gimnaziale sau reale române, nu se va împiedeca, convinși că năzuinței acesteia toată preoțimea regimentului se va alătura și cu puteri împreunate va stăruia spre aceasta.

Acum Dle Redactor! Domnia Ta vede că în regimentul de graniță rom. banatic, mai toate afacerile atârnă de la voia Dlor ofițeri; și românii din acest regiment așteaptă cu nerăbdare ca să vadă zelul național român al căpitanelor români, cărora în fruntea lor le stă d. Maior Seracin, carele cu multe promisiuni încărca pe Bozovicieni. Românii din regimentul acesta doresc dlor Căpitani și dlui Maior Seracin, asemenea zel cum e a dlui Vice-Colonel Sasiciu despre a căruia alipire și aplecare către noi ne convinserăm la înșepionarea școalelor noastre și căruia cu profund respect, îi urăm să traiască!

Un grănicer

din revista *Albina*, Pesta, joi 14/26 august 1869, cu nota:

”Între domnii ofițeri din regimentul de graniță romano-banatic nr. 13 nu există zel național”.